

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫ
НАРЫН ОБЛУСУ
КОЧКОР РАЙОНУ

ЧОЛПОН АЙЫЛ АЙМАГЫНЫН
АЙЫЛДЫК КЕҢЕШИ
МЕКЕМЕСИ

КЫРГЫЗСКАЯ РЕСПУБЛИКА
НАРЫНСКАЯ ОБЛАСТЬ
КОЧКОРСКИЙ РАЙОН

УЧРЕЖДЕНИЕ АЙЫЛНЫЙ КЕНЕШ
ЧОЛПОНСКОГО АЙЫЛНОГО
АЙМАКА

**Депутаттардын VII чакырылышынын Чолпон айыл аймагынын айылдык
Кеңешинин кезектеги VI сессиясынын**

ТОКТому

2023-жылдын 6-октябрь

№ 6/4

Чолпон айылы

Ысырапкорчулукка бөгөт коюу жөнүндө

2022-жылдын 24-февралындагы ПЖ №54 Кыргыз Республикасында үй-бүлөлүк салтанаттарды жана маркумду эскерүү үрп-адаттарын тартипке келтирүү боюнча чарапалар жөнүндө Кыргыз Республикасынын Президентинин жарлыгын Чолпон айыл аймагында ишке ашыруу максатында Депутаттардын Чолпон айыл аймагынын айылдык Кеңеши **ТОКТОМ КЫЛАТ:**

1. Депутаттардын VII чакырылышынын Чолпон айылдык кеңешинин кезектеги XI сессиясынын №11/1 “Ысырапорчулукка бөгөт коюу жөнүндө” токтомуна жана тиркемесине өзгөртүү киргизилсін.
2. Маркумду акыркы сапарга узатууда 1 (бир) баш бодо мал жандыгы союлсун.
3. Чолпон айыл аймагынын үй-бүлөлүк салтанаттарды жана өлгөндү эске алуу ырым-жырымдарын өткөрүүнүн тартиби жөнүндө Жобо бекитилсін. (Тиркеме 3 баракта тиркелет)
4. Чолпон айыл өkmөтүнө караштуу бардык айылдарынын айыл башчыларына ысырапкорчулукка каршы иш алып баруу жагы тапшырылсын.
5. Токтомдун аткарылышын көзөмөлдөө жагы Чолпон айыл өkmөтүнүн башчысы Э. Макишовго милдеттенидирилсін.

Төрага

Жумалы уулу Адил

Чолпон айылдык кеңешинин
2023-жылдын 6-октябрьндагы
кезектеги сессиясынын
№6/4 токтому менен бекитилди

Чолпон айыл аймагынын

үй-бүлөлүк салтанаттарды жана өлгөндү эске алуу ырым жырымдарын өткөрүүнүн тартиби жөнүндө Жобо

1. Жалпы жоболор

- 1.1.Бул Жобо Чолпон айыл аймагынын “Кыргыз Республикасында үй-бүлөлүк салтанаттарды жана өлгөндү эске алуу ырым-жырымдарын иретке келтирүүчаралары жөнүндө” Кыргыз Республикасынын Президентинин 2022-жылдын 24-февралындагы ПЖ №54-Жарлыгына ылайык, жергиликтүү калктын өзгөчөлүгүн жана салтын эске алышпап чыгылган, жергиликтүү жамааттын жыйынында кабыл алынган эрежелерди камтыйт.
- 1.2.Жобонун максаты Чолпон айыл аймагынын, айылдарынын жана башка калктуу конуштарынын үй-бүлөлүк салтанаттарды жана өлгөндү эске алуу ырым-жырымдарын өткөрүүнү иретке келтирүү, аларды өткөрүүдө убаракерчиликке, өлүк зэсин мажбурлоого, өзүн көрсөтүүгө умтулууга, башка адамдардын социалдык абалын тоготпоого, ашыкча ысырапкорчуулукка, элдин салт-санаасын, үрп-адатын тоготпоого жол бербөө, ата салтына жат терс жөрөлгөлөрдүн күндөлүк турмушта жайылышина бөгөт куюу, элибиздин нукура салт-санаасын жана ырым-жырымдарын кенири пропагандалоо жана жайылтуу болуп эсептелет.

2. Жобону иштеп чыгуунун, кабыл алуунун (бекитүүнүн) жана күчүнө киргизүүнүн тартиби

- 2.1.Чолпон айыл аймагынын баардык айылдарында түшүндүрүү иштери жүргүзүлүп, айыл тургундарынын жалпы жыйындары өткөзүлүп, протоколдору түзүлгөн. Үй-бүлөлүк салтанаттарды жана өлгөндү эске алуу ырым-жырымдарын өткөрүүнүн тартиби жөнүндө жобону (мындан ары-жобо) иштеп чыгуу үчүнайылдардын жалпы жыйындарынын протоколдорунун негизинде айыл өкмөтүнүн башчысынын, буйругу менен курамы айыл өкмөтүнүн, кызматкерлеринен, жергиликтүү кеңештин депутаттарынан, ардагерлердин, аялдар жана жаштар уюмдарынын, аксакалдар сотунун, диний уюмдардын, өкмөттүк эмес уюмдардын, жергиликтүү коомдоштуктун өкүлдөрүнөн турган жумушчу тобу түзүлгөн. Жобону түзүлгөн жумушчу топ иштеп чыгат.
- 2.2.Жумушчу тобу тарабынан иштелип чыккан жобонун долбоору айылдык, жалпы жыйындарда талкууланат, жалпыга тааныштыруу үчүн такталарга илинет, айыл өкмөтүнүн, жергиликтүү мамлекеттик администрациянын сайттарына жайгаштырылат. Келип түшкөн иштиктүү сунуштар эске алышып жобонун долбооруна кигизилет. Иштелип чыккан жобо жергиликтүү кеңештин сессиясында бекитилет.
- 2.3.Жобону бекитүү жөнүндө жергиликтүү кеңештин токтому бекитилген тартипте жергиликтүү кеңештин, жергиликтүү мамлекеттик администрациянын сайттарына жарыяланат, юстиция органында мамлекеттик каттоодон өткөрүлөт.

2.4. Жобо ага кызыккан жарандарга айыл өкмөтүү, шаардын мэриясы, жергилктүү кенеш тарабынан токтоосуз тааныштырылат

3. Үй-бүлөлүк салтанаттарды өткөрүүнүн тартиби

- 3.1. Үй-бүлөлүк салтанаттарга бешик тою, тушоо кесүү тою, балдарды сүннөткө отургузуу, нике (үйлөнүү) тою, куда тосуу, маараке салтанаттары ж.б кирет.
- 3.2. Үй-бүлөлүк салтанаттар шаарларда, айылдарда жана башка калктуу конуштарда калыптанып калган жергиликтүү эрежелер жана тартип боюнча, киргизилген чектөөлөрдү жана тыюуларды бекем сактоо менен өткөрүлөт.

4. Өлгөндү эске алуу ырым-жырымдарын өткөрүүнүн тартиби

- 4.1. Өлгөндү эске алуу ырым-жырымдарын (акыркы сапарга узатуу, үчүлдүк, жетилик, кыркылык) өткөрүүдө бодо мал союуга-Маркумду акыркы сапарга узатууда 1 (бир) баш бодо мал жандыгы союлсун
- 4.2. Өлгөндү эске алуу ырым-жырымдары мал союуну эсепке албаганда шаарларда, айылдарда жана башка калктуу конуштарда калыптанып калган жергиликтүү эрежелер жана тартип боюнча өткөрүлөт.

5. Үй-бүлөлүк салтанаттарды жана өлгөндү эске алуу ырым-жырымдарын өткөрүүнү иретке келтирүүчү, көзөмөлдөөчү комиссиялар жана кызмат адамдары

Жобого ылайык үй-бүлөлүк салтанаттарды жана өлгөндү эске алуу ырым-жырымдарын өткөрүүнү иретке келтирүүчү, көзөмөлдөөчү органдарга жана кызмат адамдарына Президенттин облустагы өкүлүү, райондун акими, шаардын мэри, айыл өкмөтүнүн башчысы, облустук комиссия жана республикалык маанидеги шаардын комиссиясы, райондук комиссия жана облустук маанидеги шаардын комиссиясы, жергиликтүү комиссия кирет.

Бардык комиссиялар өздөрүнүн ишин документтештирең.

5.1. Жергиликтүү, райондук, областык комиссия

- 5.1.1. Жергиликтүү комиссия айыл өкмөтүндө, райондук маанидеги шаардын мэриясында, облустук жана республикалык маанидеги шаарлардын муниципалдык аймактык башкармалыгында, аймактык коомдук өз алдынча башкаруусунда түзүлөт. Анын курамына айыл өкмөтүнүн, мэриянын кызматкерлери, жергиликтүү кенештин депутаттары, маданият мекемесинин, ардагерлердин, аялдардын жана жаштардын уюмдарынын, акчакалдар сотунун, диний уюмдардын, өкмөттүк эмес уюмдардын, милициянын, жергиликтүү коомдоштуктун өкүлдөрү кирет. Жергиликтүү комиссия айыл өкмөтүнүн башчысынын, буйругу менен бекитилет.
- 5.1.2. Жергиликтүү комиссиянын мүчөлөрү өлгөндү эске алуу ырым-жырымы өткөрүлүп жаткан жерге чогуусу менен барып түшүндүрүү иштерин жүргүзөт, өлүк ээсин жобонун талаптары менен тааныштырып, ал тууралуу журналга кол койдурат, жобонун талаптарынын аткарылышына мониторинг жана көзөмөл жүргүзөт, жобонун талаптарын бузуу болгон учурда ал жөнүндө журналга каттоо жүргүзөт (же акт түзөт), ал тууралуу комиссияда маселе карайт, талапты бузган адамдарга карата чара (анын ичинде коомдук уяткаруу чарасын) көрөт.

5.2.2 Райондук комиссия бул иште жалпы жетекчилик кылат, жобонун талаптарынын аткарылышына мониторинг жана көзөмөл жүргүзөт, үй-бүлөлүк салтанаттарды жана өлгөндү эске алуу ырым-жырымдарын өткөрүү боюнча алдыңкы тажрыйбаларды жалпылайт, аларды жайылтуу боюнча тиешелүү иштерди жүргүзөт, жобонун талаптарын бузуу болгон учурда ал жөнүндө журналга каттоо жүргүзөт, комиссияда маселе карайт, талапты бузган адамдарга карата чара (анын ичинде коомдук уяткаруу чарасын) көрөт.

5.2.2. Райондук комиссия бул иште жалпы жетекчилик кылат, жобонун талаптарынын аткарылышына мониторинг жана көзөмөл жүргүзөт, үй-бүлөлүк салтанаттарды жана өлгөндү эске алуу ырым-жырымдарын өткөрүү боюнча алдыңкы тажрыйбаларды жалпылайт, аларды жайылтуу боюнча тиешелүү иштерди жүргүзөт, жобонун талаптарын бузуу болгон учурда ал жөнүндө журналга каттоо жүргүзөт, комиссияда маселе карайт, талапты бузган адамдарга карата чара (анын ичинде коомдук уяткаруу чарасын) көрөт, жергиликтүү комиссиялардын чечимдерине даттанууларды карайт, чечим кабыл алууну татаалданткан жагдайлар келип чыккан учурда чара көрүү үчүн облустук комиссияга сунуш киргизет.

5.3.2. Облустук комиссия өзүнөн төмөнкү комиссиялардын ишин уюштурат жана координациялайт, үй-бүлөлүк салтанаттарды жана өлгөндү эске алуу ырым-жырымдарын өткөрүү боюнча райондордо, шаарларда жана айыл аймактарында жүргүзүлүп жаткан иштерди каттоого алуунун, алар жөнүндө мезгилдүү жана шашылыш билдириүүлөрдү жана маалыматтарды берүүнүн тартибин иштеп чыгат, анын аткарылышын камсыз кылат, жобонун талаптарынын аткарылышына мезгилдүү мониторинг жана көзөмөл жүргүзөт, бул багыттагы иштер боюнча алдыңкы тажрыйбаларды жалпылайт, аларды жайылтуу боюнча тиешелүү иштерди жүргүзөт, жобонун талаптарын одоно жана массалык бузуу болуп жаткан жерлерге барып, аларды жеринде чечүү боюнча оперативдүү чарапларды көрөт, өзүнөн төмөнкү комиссиялардын ишине даттанууларды карайт, чечим кабыл алууну татаалданткан жагдайлар келип чыккан учурда чара көрүү үчүн Мамлекеттик катчыга, Министрлер кабинетине сунуш киргизет.

6. Жобонун талаптарын бузгандык үчүн жоопкерчилик

Айыл аймагында, шаарда үй-бүлөлүк салтанаттарды жана өлгөндү эске алуу ырым-жырымдарын өткөрүү боюнча жобонун талабын бузгандык үчүн Кыргыз Республикасынын укук бузуулар жөнүндө кодексинде, жергиликтүү жамааттын уставында жана айылдын, шаардын ички мыйзамдарында жана эрежелеринде караган (элдик курултай, айылдык жана шаардык жыйындар, жергиликтүү кеңеш тарабынан кабыл алынган) айып жазаларынын өлчөмдөрү, салынган айыптарды төлөө мөөнөтү жана тартиби карапат.

Башчы

Э. Макишов